TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2009. gada 12. februārī *

Lieta C-45/07

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2007. gada 2. februārī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. Simonsons [*K. Simonsson*], M. Konstantinidis [*M. Konstantinidis*], F. Hofmeisters [*F. Hoffmeister*] un I. Zervass [*I. Zervas*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Grieķijas Republiku, ko pārstāv A. Samoni-Randu [*A. Samoni-Rantou*] un S. Hala [*S. Chala*], pārstāves,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — grieķu.

ko atbalsta

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv I. Rao [*I. Rao*], pārstāve, kurai palīdz D. Andersons [*D. Anderson*], *QC*,

persona, kas iestājusies lietā.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*] (referents), tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], K. Šīmans [*K. Schiemann*], J. Makarčiks [*J. Makarczyk*] un K. Toadere [*C. Toader*],

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 13. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2008. gada 20. novembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasības pieteikumu Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, iesniedzot Starptautiskajā Jūras organizācijā (SJO) priekšlikumu MSC 80/5/11 (turpmāk tekstā — "apstrīdētais priekšlikums") attiecībā uz kuģu un ostu iekārtu atbilstības Starptautiskās konvencijas par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras, kas pieņemta 1974. gada 1. novembrī Londonā, (turpmāk tekstā — "*SOLAS* konvencija") XI-2. nodaļai un Starptautiskajam kuģu un ostu iekārtu aizsardzības kodeksam (turpmāk tekstā — "*ISPS* kodekss") pārbaudi, Grieķijas Republika nav izpildījusi EKL 10. un 71. pantā un 80. panta 2. punktā paredzētos pienākumus.

2 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2007. gada 2. augusta rīkojumu Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei tika atļauts iestāties lietā Grieķijas Republikas prasījumu atbalstam.

Atbilstošās tiesību normas

3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Regulas (EK) Nr. 725/2004 par kuģu un ostas iekārtu drošības pastiprināšanu (OV L 129, 6. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula") 1. pantā ar nosaukumu "Mērķi" ir noteikts:

"1. Šās regulas galvenais mērķis ir ieviest un īstenot Kopienas pasākumus, lai pastiprinātu starptautiskajā tirdzniecībā un vietējā jūras satiksmē izmantoto kuģu

drošību un ar to saistīto ostas iekārtu drošību, ņemot vērā tīšu nelikumīgu darbību briesmas.

2. Regulas mērķis ir arī radīt pamatu, kā harmonizēti interpretēt, īstenot un Kopienas līmenī pārraudzīt īpašos pasākumus jūras satiksmes drošības pastiprināšanai, ko 2002. gada 12. decembrī pieņēma SJO diplomātiskā konference, izdarot grozījumus [*SOLAS* Konvencijā] un pieņēma [pieņemot] [*ISPS* Kodeksu]."

4 Regulas 3. pantā ar nosaukumu "Kopīgie pasākumi un darbības joma" ir paredzēts:

"1. Starptautiskajā kuģu satiksmē dalībvalstis līdz 2004. gada 1. jūlijam pilnīgi piemēro *SOLAS* Konvencijas īpašos pasākumus jūras satiksmes drošības pastiprināšanai un *ISPS* Kodeksa A daļu saskaņā ar tajos minētajiem nosacījumiem un attiecībā uz tajos minētajiem kuģiem, sabiedrībām un ostas iekārtām.

2. Vietējā kuģu satiksmē dalībvalstis līdz 2005. gada 1. jūlijam piemēro *SOLAS* Konvencijas īpašos pasākumus jūras satiksmes drošības pastiprināšanai un *ISPS* Kodeksa A daļu tiem A klases pasažieru kuģiem Padomes 1998. gada 17. marta Direktīvas 98/18/EK par pasažieru kuģu drošības noteikumiem un standartiem [OV L 144, 1. lpp., kas pēdējo reizi grozīta ar Komisijas 2003. gada 29. jūlija Direktīvu 2003/75/EK (OV L 190, 6. lpp.)] [4. panta] izpratnē, kas veic vietējos reisus, un to sabiedrībām *SOLAS* Konvencijas IX-1. noteikuma izpratnē, kā arī ostas iekārtām, kas tos apkalpo.

3. Dalībvalstis pēc obligātā drošības riska novērtējuma lemj, kādā mērā tās no 2007. gada 1. jūlija piemēros šās regulas noteikumus dažādu kategoriju kuģiem, kas veic vietējos reisus un kas nav minēti 2. punktā, kā arī to sabiedrībām un ostas iekārtām, kas tos apkalpo. Šāds lēmums nedrīkst negatīvi ietekmēt vispārējo drošības līmeni.

[..].

4. Īstenojot 1., 2. un 3. punktā paredzētos noteikumus, dalībvalstis pilnīgi ievēro vadlīnijas, kas ietvertas *ISPS* Kodeksa B daļā.

5. Dalībvalstīm jāievēro šādi *ISPS* Kodeksa B daļas punkti, uzskatot tos par obligātiem:

[..].”

5 Regulas 9. panta ar nosaukumu “Īstenošana un atbilstības pārbaudīšana” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic administratīvus un kontroles uzdevumus, ko nosaka prasības, kuras paredz *SOLAS* Konvencijas īpašie pasākumi jūras satiksmes drošības pastiprināšanai un *ISPS* Kodekss. Tās nodrošina, lai šās regulas noteikumu īstenošanai tiktu piešķirti un efektīvi izmantoti visi nepieciešamie līdzekļi.”

6 Regulas 11. panta ar nosaukumu "Komitejas procedūra" 1. punktā ir noteikts, ka "Komisijai palīdz komiteja".

7 Regulas I pielikumā ir grozījumu teksts, ar kuru grozītajam *SOLAS* konvencijas pielikumam ir pievienota jaunā XI-2. nodaļa. Tās pašas regulas II pielikumā ir *ISPS* kodeksa grozītais teksts.

8 Atbilstoši Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmuma 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (OV L 184, 23. lpp.), 7. panta 1. punkta pirmajai daļai:

"Katra komiteja apstiprina savu reglamentu pēc tās priekšsēdētāja priekšlikuma, pamatojoties uz standarta reglamentu, kuru publicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*."

9 Standarta reglamenta — Padomes Lēmuma 1999/468/EK (OV 2001, C 38, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "Standarta reglaments") 2. panta ar nosaukumu "Dienas kārtība" 2. punktā ir paredzēts:

"Dienas kārtībā nošķir:

[..]

b) pārējos jautājumus, kas izvirzīti komitejas pārbaudei, informācijai vai viedokļu apmaiņai pēc priekšsēdētāja iniciatīvas vai komitejas locekļa rakstiska pieprasījuma [..].”

Pirmstiesas procedūra

10 2005. gada 18. martā Grieķijas Republika iesniedza SJO Jūras drošības komitejai apstrīdēto priekšlikumu. Ar šo priekšlikumu šī dalībvalsts aicināja minēto komiteju izskatīt pārbaudes sarakstu (“check lists”) vai citu piemērotu līdzekļu pieņemšanu, lai palīdzētu *SOLAS* konvencijas līgumslēdzējām valstīm pārbaudīt kuģu un ostu iekārtu atbilstību šīs konvencijas pielikuma XI-2. nodaļas un *ISPS* kodeksa prasībām.

11 Uzskatot, ka tādējādi starptautiskas organizācijas ietvaros Grieķijas Republika ir iesniegusi valsts pozīciju jomā, uz ko attiecas Eiropas Kopienas ārējā ekskluzīvā kompetence, 2005. gada 10. maijā šai dalībvalstij Komisija nosūtīja brīdinājuma vēstuli, uz kuru tā atbildēja 2005. gada 7. jūlijā.

12 Tā kā Komisija nebija apmierināta ar šo atbildi, tā 2005. gada 13. decembrī nosūtīja argumentētu atzinumu, uz ko Grieķijas Republika atbildēja 2006. gada 21. februārī.

13 Tā kā Komisija nebija apmierināta ar Grieķijas Republikas atbildi uz minēto argumentēto atzinumu, tā nolēma celt šo prasību.

Par prasību

14 Komisija norādīja, ka kopš Regulas pieņemšanas, kas Kopienu tiesībās integrē kā *SOLAS* konvencijas pielikuma XI-2. nodaļu, tā arī *ISPS* kodeksu, Kopienai ir ekskluzīva kompetence uzņemties starptautiskos pienākumus jomā, uz ko attiecas šī regula. Pēc tās domām, no tā izriet, ka tikai Kopienas kompetencē ir nodrošināt šīs jomas normu pareizu piemērošanu Kopienu līmenī un apspriest ar citām SJO līgumslēdzējām valstīm to pareizu īstenošanu un tālāku pilnveidošanu atbilstoši abiem iepriekš minētajiem tiesību aktiem. Līdz ar to dalībvalstis vairs nav pilnvarotas iesniegt SJO valsts pozīcijas par jautājumiem, kas ir Kopienas ekskluzīvajā kompetencē, izņemot gadījumu, ja pēdējā tām skaidri piešķir šādu pilnvarojumu.

15 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka atbilstoši EKL 3. panta 1. punkta f) apakšpunktam kopējas transporta politikas izstrāde ir minēta starp Kopienas mērķiem (skat. arī 1971. gada 31. marta spriedumu lietā 22/70 Komisija/Padome, saukts "AETR", *Recueil*, 263. lpp., 20. punkts).

16 Pēc tam atbilstoši EKL 10. pantam dalībvalstīm ir, pirmkārt, jāveic attiecīgi pasākumi, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no EK līguma vai ko rada iestāžu darbība, un, otrkārt, jāatturas no visiem pasākumiem, kas varētu traucēt minētā līguma mērķu sasniegšanu (iepriekš minētais spriedums lietā *AETR*, 21. punkts).

17 No šo normu salīdzinājuma izriet, ka, ja Kopienu noteikumi tiek pieņemti Līguma mērķu īstenošanai, dalībvalstis nevar ārpus Kopienu iestāžu pilnvaru loka uzņemties saistības, kas varētu skart iepriekš minētos noteikumus vai mainīt to piemērojamību (iepriekš minētais spriedums lietā *AETR*, 22. punkts).

18 Ir skaidrs, ka Regulas normas, kuru juridiskais pamats ir EKL 80. panta 2. punkts, norma, kuras otrajā daļā ir atsauce uz EKL 71. pantu, ir Kopienu noteikumi, kas pieņemti Līguma mērķu īstenošanai.

19 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai, iesniedzot SJO Jūras drošības komitejai apstrīdēto priekšlikumu, attiecībā uz kuru Grieķijas Republika neapstrīd, ka tas ir valsts priekšlikums, ir uzskatāms, ka šī dalībvalsts ir uzņēmusies saistības, kas varētu skart Regulas normas.

20 Komisija apgalvo, ka judikatūra, kas izriet no iepriekš minētā sprieduma lietā *AETR*, attiecas uz tādiem nesaistošiem tiesību aktiem kā apstrīdētais priekšlikums, lai gan Grieķijas Republika uzsver, ka, savas aktīvās līdzdalības starptautiskā organizācijā ietvaros izsakot tādu priekšlikumu, tā nav uzņēmusies saistības šīs judikatūras izpratnē. Minētā dalībvalsts piebilst, ka katrā ziņā apstrīdētā priekšlikuma iesniegšana SJO nav novedusi pie jaunu noteikumu pieņemšanas šīs starptautiskās organizācijas ietvaros.

21 Tomēr, kā to arī savu secinājumu 36. punktā norādīja ģenerāladvokāts, aicinot SJO Jūras drošības komiteju izskatīt pārbaudes sarakstu (“check lists”) vai citu piemērotu līdzekļu noteikšanu, lai palīdzētu *SOLAS* konvencijas līgumslēdzējām valstīm

pārbaudīt kuģu un ostu iekārtu atbilstību šīs konvencijas pielikuma XI-2. nodaļas un *ISPS* kodeksa prasībām, Grieķijas Republika minētai komitejai iesniedza priekšlikumu, ar kuru varētu uzsākt procesu, kas novestu pie SJO jaunu noteikumu attiecībā uz šo XI-2. nodaļu un/vai šo kodeksu pieņemšanas.

22 Tādu jaunu noteikumu pieņemšanai būtu ietekme uz Regulu, tā kā Kopienu likumdevējs, kā tas izriet gan no šīs regulas 3. panta, gan tās I un II pielikuma, būtībā ir nolēmis šos abus starptautiskos instrumentus iekļaut Kopienu tiesībās.

23 Šādos apstākļos ar apstrīdēto priekšlikumu iesākot šādu procesu, Grieķijas Republika ir izrādījusi iniciatīvu, kura varētu skart Regulas normas, kas būtu EKL 10. un 71. pantā un 80. panta 2. punktā paredzēto pienākumu neizpilde.

24 Šo interpretāciju neatspēko Grieķijas Republikas arguments, saskaņā ar kuru, atsakoties iekļaut apstrīdēto priekšlikumu Jūras drošības komitejas (*Marsec* komiteja), kura ir paredzēta Regulas 11. panta 1. punktā un kuras priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis, 2005. gada 14. marta sanāksmes dienas kārtībā, Komisija esot pārkāpusi EKL 10. pantu.

25 Protams, Komisija, lai atbilstoši EKL 10. pantam īstenotu lojālas sadarbības pienākumu, varēja mēģināt Jūras drošības tiesiskā regulējuma komiteju iepazīstināt ar apstrīdēto priekšlikumu un atļaut diskusijas par šo tēmu. No Standarta reglamenta 2. panta 2. punkta b) apakšpunkta izriet, ka tāda komiteja ir arī vieta viedokļu apmaiņai starp

Komisiju un dalībvalstīm. Pēdējā, nodrošinot minētās komitejas priekšsēdētāja amatu, nevar liegt šādu viedokļu apmaiņu tikai tādēļ, ka priekšlikumam piemīt valstisks raksturs.

26 Tomēr Komisijas iespējams EKL 10. panta pārkāpums vēl neļauj dalībvalstij izrādīt iniciatīvu, kas varētu skart Kopienu noteikumus, kuri ir pieņemti Līguma mērķu īstenošanai, un tas būtu šīs valsts, šajā lietā EKL 10. un 71. pantā un 80. panta 2. punktā paredzēto, pienākumu pārkāpums. Dalībvalsts nav tiesīga vienpusēji veikt labošanas vai aizsardzības pasākumus, lai novērstu kādas iestādes iespējamu Kopienu tiesību normu neievērošanu (pēc analoģijas skat. 1996. gada 23. maija spriedumu lietā C-5/94 *Hedley Lomas*, *Recueil*, I-2553. lpp., 20. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Savas argumentācijas atbalstam Grieķijas Republika min arī *gentlemen's agreement* [džentlmeņu vienošanos], ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 1993. gadā un kas dalībvalstīm ļauj iesniegt priekšlikumus SJO ne tikai kolektīvi, bet arī individuāli, ja iepriekš nav definēta kopēja nostāja.

28 Tomēr dokumenti, kuros ietverta šī apgalvotā *gentlemen's agreement*, neapstiprina minētās dalībvalsts apgalvojumu. Kā to arī savu secinājumu 46. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, būtībā no šiem dokumentiem izriet, ka Kopienas ekskluzīvā kompetence netraucē dalībvalstu aktīvu dalību SJO, ja šīs starptautiskās organizācijas ietvaros dalībvalstu izteiktās nostājas vispirms tiek saskaņotas Kopienā. Šajā gadījumā ir skaidrs, ka tāda saskaņošana nav notikusi.

29 Turklāt *gentlemen's agreement*, pieņemot, ka tai ir piemērojamība, kādu tai piešķir Grieķijas Republika, katrā ziņā nedrīkst skart kompetenču sadalījumu starp dalībvalstīm un Kopienu, kāda tā izriet no Līguma normām, ļaujot dalībvalstij, dalības starptautiskā organizācijā ietvaros rīkojoties individuāli, uzņemties saistības, kas varētu skart Līguma mērķu īstenošanai pieņemtos Kopienu noteikumus (šajā sakarā skat. 1988. gada 27. septembra spriedumu lietā 204/86 Grieķija/Padome, *Recueil*, 5323. lpp., 17. punkts).

30 Tāpat nevar pieņemt Grieķijas Republikas argumentu, saskaņā ar kuru, tā kā Kopienai neesot SJO dalībnieka statusa, pienākums atturēties no aktīvas dalības šajā organizācijā nenodrošinātu Kopienas interešu aizsardzību. Tikai tas, ka Kopiena nav starptautiskas organizācijas dalībniece, nekādi neļauj dalībvalstij, rīkojoties individuāli savas dalības starptautiskā organizācijā ietvaros, uzņemties saistības, kuras varētu ietekmēt Līguma mērķu īstenošanai pieņemtos Kopienu noteikumus.

31 Turklāt Kopienas dalībnieka statusa neesamība starptautiskā organizācijā neliedz efektīvi īstenot Kopienas ārējo kompetenci, īpaši ar dalībvalstu starpniecību, kas solidāri darbojas Kopienas interesēs (šajā sakarā skat. 1993. gada 19. marta Atzinumu 2/91, *Recueil*, I-1061. lpp., 5. punkts).

32 Grieķijas Republika atsaucas arī uz Regulas 9. panta 1. punktu, ar kuru, pēc tās domām, dalībvalstīm esot noteikta ekskluzīva kompetence īstenot šajā regulā noteiktās un ar *SOLAS* konvencijas un *ISPS* kodeksa grozījumiem pamatotās drošības prasības.

33 Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka dalībvalstu kompetence, kas izriet no minētās normas, nenosaka tām ārēju kompetenci uzņemties iniciatīvas, kas varētu ietekmēt Regulas noteikumus.

34 Tiesas sēdē Grieķijas Republika turklāt atsaucās uz EKL 307. panta 1. punktu. Pēc tās domām, tā kā tā ir kļuvusi par SJO dalībnieci pirms savas pievienošanās Kopienai, tās pienākumus pret SJO un sevišķi tās pienākumu kā tās dalībniecei aktīvi darboties šajā starptautiskajā organizācijā neietekmējot Līguma noteikumi.

35 Tomēr ir jānorāda, ka EKL 307. panta 1. punkts būtu piemērojams tikai tad, ja pastāvētu nesaderīgums starp pienākumu, kas izriet no starptautiskas konvencijas, kuru Grieķijas Republika būtu parakstījusi pirms pievienošanās Kopienai un ar kuru šī valsts būtu kļuvusi par SJO dalībnieci, no vienas puses, un pienākumu, kas izriet no Kopienu tiesībām, no otras puses (šajā sakarā skat. 2000. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-62/98 Komisija/Portugāle, *Recueil*, I-5171. lpp., 46. un 47. punkts).

36 Pirmkārt, ar visiem Grieķijas Republikas argumentiem tiek apgalvots, ka apstrīdētā priekšlikuma iesniegšana SJO Jūras drošības komitejai nav pretrunā šīs dalībvalsts pienākumiem, kuri izriet no Kopienu tiesībām, kas skaidri izslēdz iespēju atsaukties uz EKL 307. panta 1. punktu.

37 Otrkārt, Grieķijas Republika nepierāda, ka atbilstoši SJO dibināšanas aktiem un/vai šīs starptautiskās organizācijas izstrādātajiem tiesiskajiem instrumentiem tai būtu jāiesniedz apstrīdētais priekšlikums minētajai komitejai.

38 Līdz ar to ir jākonstatē, ka, iesniedzot apstrīdēto priekšlikumu SJO, Grieķijas Republika nav izpildījusi EKL 10., 71. pantā un 80. panta 2. punktā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

39 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Grieķijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā Grieķijas Republikai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Grieķijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) iesniedzot Starptautiskajā Jūras organizācijā (SJO) priekšlikumu MSC 80/5/11 attiecībā uz kuģu un ostu iekārtu atbilstības Starptautiskās konvencijas par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras, kas pieņemta 1974. gada 1. novembrī

Londonā, XI-2. nodaļai un Starptautiskajam kuģu un ostu iekārtu aizsardzības kodeksam pārbaudi, Grieķijas Republika nav izpildījusi EKL 10. un 71. pantā un 80. panta 2. punktā paredzētos pienākumus;

2) piespriest Grieķijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]